

Kinder Torah®

Chayei Sara

בס"ד

Did He Really Agree?

"Shalom, Mutty. How are you?"

"Fine, Yankel."

"Do you know what today's date is, Mutty?"

"The tenth of Kislev."

"Right. Today is the day that you are supposed to pay back the ten bushels of wheat that you borrowed from me."

"Wheat? I owe you barley! I'll pay you back barley, not wheat."

"Mutty, this is not funny. Wheat is worth twice as much as barley."

"I'll pay you the barley, Yankel."

The question is:

Does Mutty pay wheat, barley, or nothing?

The answer is:

The Mishna (Shvuos 6:1) discusses the case of "modeh b'miktzas" – an oath taken when a defendant agrees to part of the claim being made against him. He must pay the part that he agrees to, and take an oath to exempt him from the rest. Here the Mishna discusses whether claiming wheat and admitting to barley is considered a partial agreement. In monetary terms, he agreed to part of the money value that was claimed from him. However, in terms of the produce claimed, barley is not wheat. Is that considered an agreement? The Tanna Kamma and Rabban Gamliel argue whether or not the defendant must take an oath. However, both agree that he exempt from paying anything, even barley. Why? The Tur (Choshen Mishpat 88) answers that the claimant claimed wheat. That is tantamount to admitting that he is not owed barley and will not accept barley as a payment. The Shulchan Aruch Choshen Mishpat (88:12) rules that the defendant does not pay anything. He cites the reason given by the Tur.

The Corridor

"Hello, is this the Chaye Netzach engineering firm?"

"Yes."

"My name is Mr. Prozdor. I would like an appointment with your top architect."

"In connection to what, sir?"

"I just bought a piece of land, and would like to build a house there."

"The architect will have to come to the site. How is Wednesday at 3:00?"

"Fine. Thank you."

Wednesday arrives and Mr. Prozdor meets the architect at the land site.

"Yes, Mr. Prozdor. How can we help you?"

"I would like to build a nice big house on this land. I would also like the house to have a nice sized entrance corridor."

"Let us measure the plot and see how much room you have."

They carefully measure the lot together.

"We can build a big home on this land. However, the entrance corridor can only be normal size. If you want a big corri-

dor, we must make the rooms of the house smaller. The plot is too small for both a big house and a big entrance. The decision is yours."

"What do you advise?"

"Everyone makes their sitting room as big as possible. That is the room where you relax with your family and entertain guests. The entrance is just a corridor that you quickly pass through on the way to the main room. If you make the corridor big and the sitting room small, you will be a laughing stock. You made the main room small and the unimportant room big."

This story is based upon a parable of the Chofetz Chaim. The corridor is *Olam Hazzeh* - the physical world in which we currently live. The sitting room is *Olam*

Habba - the eternal spiritual world that awaits us after we finish our work here. Where shall we place our efforts? Which room shall we make big and nice? The one in which we will spend all of our time. Why waste time beautifying the corridor, a place that we only pass through for a short time? Therefore, most of a person's efforts in this world should be invested in preparing his home in the next world. He need only invest minimal effort in the corridor; enough to keep him going. Anyone who does the opposite should be a laughing stock.

The sefer *Lekach Tov* relates this idea to a verse in this week's parasha. "I am a stranger and a resident among you," said Avraham Avinu to the sons of Ches (Bereshis 23:4). The Dubno Maggid asks, "How can one be both a stranger and a resident at the same time?" We find a similar terminology in parashas Behar, "For you are strangers and residents with Me" (Vayikra 25:23). Our sages explain that our living status in this world determines our eternal relationship with Hashem. If we live like strangers in this world, treating it only as a corridor to the true world - *Olam Habbo* - then Hashem will reside with us forever. We will take our Torah and mitzvos - our main occupation in this world - with us into the next world and enjoy them while basking in the glow of the *Shechina* (Divine Presence). However, if we consider ourselves residents in *Olam Hazzeh*, spending very little time on Torah and mitzvos, then we will be strangers to The Almighty in the next world. Therefore, it is worthwhile to be a stranger here, in order to be a resident over there.

Kinderlach . . .

A big beautiful home awaits you - one with 613 rooms. You have your whole life to work on furnishing that home. Every time you do a mitzvah, you broaden that room. A more careful, correct, and deliberate performance of the mitzvah will give you a bigger, nicer room. Does anyone want to live in a dark, dingy, small house forever? Of course not! Therefore, spend your time and effort in this world furnishing your eternal mitzvah house in *Olam Habbo*. Use the best quality materials and labor - beautiful artisanship and design. On the other hand, do not put any more than the minimal effort into your temporary quarters here in *Olam Hazzeh*. They are only short lived. May Hashem reward all of your efforts with a big beautiful palace - forever.

והגדת לבנד

פרשת חיי שרה

"אנו יכולים לבנות בית גדול בשטח זה, אך רק אם הכניסה תהיה בגודל הרגיל. אם אתה רוצה פרוזדור גדול, חדרי הבית יצטרכו להיות קטנים יותר. החלקה אינה מספיק גדולה על מנת לאפשר גם חדרים גדולים וגם כניסה גדולה. ההחלטה בידך."

"מה אתה מציע?"

"בדרך כלל אנשים רוצים בסלון גדול ככל האפשר. זהו החדר שבו מתרווחים עם המשפחה ומקבלים אורחים. הכניסה היא רק פרוזדור שעוברים דרכה במהירות בדרך לחדר הראשי. אם בונים פרוזדור גדול וסלון קטן, הרי התוצאה היא מגוחכת. שהרי אז החדר העיקרי קטן, והחדר הפחות חשוב הוא גדול."

סיפור זה מבוסס על משל של החפץ חיים. הפרוזדור הוא העולם הזה, שבו אנו חיים. הסלון הוא העולם הבא – עולם האמת הנצחי שמחכה לנו לאחר שנסיים את עבודתנו כאן. במה כדאי להשקיע את המאמצים? איזה חדר יהיה החדר הגדול והיפה? החדר שבו נבלה את רוב זמננו. מדוע לבזבז זמן על קישוט הפרוזדור, המקום שבו נשהה זמן מעט ביותר? ובהתאם לכך, את רוב המאמצים בעולם הזה כדאי להשקיע בהכנת המקום שבו נשהה בעולם הבא. בפרוזדור כדאי להשקיע רק כמה שצריך כדי שיהיה אפשר לעבור בו. מי שעושה ההיפך, ראוי ללעג ולקלס.

ילקוט לקח טוב משייך רעיון זה לפסוק בפרשת השבוע "גר ותושב אנוכי עמכם" אומר אברהם אבינו לבני חת (בראשית כ"ג, ד'). המיד מדובנא שואל: "כיצד אפשר להיות גם גר וגם תושב?" ביטוי דומה נמצא בפרשת בהר "כי גרים ותושבים אתם עמדי" (ויקרא כ"ה, כ"ג). חז"ל אומרים שמעמדנו בעולם הזה קובע את יחסינו הנצחי לקב"ה. אם אנו חיים כגרים בעולם הזה, ורואים אותו כמקום מגורים זמני בדרך לעולם האמת, אזי ה' ישכון עמנו לעד. ניקח איתנו בעולם הבא את התורה והמצוות שרכשנו בעולם הזה ושהיו עיסוקנו העיקרי, ונהנה שם מזיו השכינה. אך אם אנו מרגישים כתושבים בעולם הזה, ולא משקיעים זמן רב בתורה ובמצוות, אזי נהיה כגרים אצל הקב"ה בעולם הבא. כדאי, אם כן, להיות גר כאן, על מנת להיות תושב בעולם הנצח.

האם הוא באמת הסכים?

"שלום, מוטי! מה שלומך?"

"מצויין, יענקל."

"האם אתה יודע מה התאריך היום, מוטי?"

"כן, י' בכסלו."

"נכון. היום הוא היום שעליך להחזיר לי עשר טון חיטים שלוית ממני."

"חיטים? אני חייב לך שעורים, לא חיטים. אחזיר לך שעורים."

"מוטי, אל תתבדח אתי. חיטה שווה כפול משעורה."

"יענקל, אשלם לך רק שעורים."

השאלה היא:

האם על מוטי לשלם בחיטים, בשעורים, או שאין הוא חייב לשלם כלל?

והתשובה:

המשנה (שבועות ו', א') עוסקת במקרה של "מודה במקצת" – מקרה שבו אדם מודה במקצת הטענה שנטענה כלפיו. הדין הוא שעליו לשלם את החלק שבו הודה, ולהישבע שאינו חייב את שאר הסכום שנתבע. כאן המשנה דנה בעניין האם מי שנטען כלפיו שחייב חיטים והודה שהוא חייב שעורים נחשב למודה במקצת. אמנם הוא הודה חלקית בתביעה הכספית, אך מבחינת הסחורה עצמה, הרי שעורים אינם חיטים. האם זה נחשב מודה או לא? תנא קמא ורבן גמליאל חולקים האם עליו להשבע, אך שניהם מסכימים שהוא פטור מלשלם – אפילו שעורים. מדוע? הטור (חושן משפט, פ"ח) משיב על כך שהתובע תבע חיטים, ובתביעה זו יש משום הודאה שאין חייבים לו שעורים, ושהוא לא יקבל שעורים כתשלום. בשולחן ערוך חושן משפט (סימן פ"ח, סעיף י"ב) נפסק שהנתבע אינו חייב לשלם שום דבר, והוא מביא את הטעם לכך מהטור.

הפרוזדור

"שלום, האם זוהי חברת 'חיי נצח' להנדסת בניין?"

"כן."

"שמי הוא מר קורידור. אני רוצה להיפגש עם האדריכל הראשי של החברה."

"בקשר למה, אדוני?"

"קניתי חלקת אדמה, ואני רוצה לבנות בה בית."

"האדריכל יצטרך לבוא ולראות את החלקה בעצמו. האם אתה יכול לפגוש אותו שם ביום רביעי ב-7:30?"

"בסדר גמור, תודה."

יום רביעי מגיע ומר קורידור פוגש את האדריכל באתר הבנייה המוצע.

"כן, מר קורידור. כיצד אני יכול לעזור לך?"

"אני רוצה לבנות בית גדול ויפה בחלקה זו. ואני גם רוצה שלבית תהיה כניסה גדולה."

"הבה נמדוד את השטח ונראה מה האפשרויות."

הם מודדים ביחד את החלקה.

ילדים יקרים...

בית גדול ויפה מחכה לכם – בן 613 חדרים. כל חיינו אנו יכולים לעסוק בריהוט הבית הזה. כל פעם שעושים מצווה, מרחיבים את אחד החדרים. קיום מדוקדק ומהודר יותר של מצווה, עם כוונה רבה יותר, יתן לנו חדר גדול יותר ויפה יותר. האם יש משהו שרוצה לגור בבית קטן, חשוך ומוזנח לעד? ודאי שלא! השקיעו, אם כן, זמן ומאמץ במשך שהותכם בעולם הזה כדי לרהט את בית המצוות הנצחי שלכם בעולם הבא. השתמשו בחומרים המשובחים ביותר, ובאמנים הטובים ביותר, שיתכננו את הבית, יקשטו אותו ויפארו אותו. ומצד שני, אל תשקיעו יותר מהמינימום הנדרש בבית הזמני בעולם הזה. החיים כאן קצרים כל כך, הרי. יהי רצון שה' ישיב לכם כגמולכם על מאמצים, ותזכו לשבת בארמון גדול ומפואר – לנצח.